

РАДА ООН З ПРАВ ЛЮДИНИ

У наш час все більша увага почала приділятися міжнародному захисту прав людини. Існує ціла система міжнародних договорів та організацій з прав людини. Одним із таких органів була Комісія ООН, а згодом вона була перетворена на Раду ООН з прав людини, яка покликана вирішувати проблеми захисту прав людини як в усьому світі, так і в окремих державах.

У доповіді тодішнього генерального секретаря ООН, яка вийшла під заголовком «При більшій свободі» (In Larger Freedom) у 2005 р, Кофі Аннан ще раз наголосив на тому, що ООН має три основоположні напрями своєї діяльності: розвиток, мир і безпека, а також повага до прав людини. Він стверджував, що ці напрями діяльності ООН не лише мають важливе життєве значення, а й взаємно посилюють одні одних. Відповідно не можна досягти розвитку, не гарантуючи безпеку. Уже існували механізми в галузі підтримання миру і безпеки та розвитку. Це була Рада безпеки ООН, а в галузі співробітництва з питань розвитку провідну роль відіграє Економічна і соціальна рада ООН. Основним же органом у заохоченні й захисту прав людини була Комісія ООН з прав людини. Виходячи з цього, Кофі Аннан запропонував створити Раду з прав людини, яка б, як і дві згадані вище ради, приймала свої рішення і доповіді самостійно та звітувала лише перед Генеральною Асамблеєю ООН.[2, с.340]

---

¹ Студентка 3 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

15 березня 2006 року Комісія, на основі резолюції 60/251 Генеральної Асамблеї ООН, була перетворена на Раду ООН з прав людини. Дана резолюція визначила основне завдання Ради – проведення періодичних оглядів та виконання кожною державою її зобов'язань у сфері прав людини, які забезпечують універсальність і однакове ставлення до усіх держав.

ООН постановила, що до складу Ради будуть входити 47 держав – членів ООН (до складу Комісії входило 53 держави), кожна з яких вибирається більшістю членів ГА ООН шляхом прямого таємного голосування. Місця в Раді надаються таким чином: групам африканських і азійських країн по 13 місць; східноєвропейських – 6; групі країн Латинської Америки і Карибського басейну – 8 місць і групі західноєвропейських та інших держав – 7 місць. Важливим є положення п. 8 резолюції, згідно з яким Генеральна Асамблея ООН більшістю у дві третіх присутніх членів, які беруть участь у голосуванні, може припинити членство в Раді якого-небудь її члена, який здійснює грубі й систематичні порушення прав людини.

Для досягнення цілей, визначених у Резолюції Генеральної Асамблеї щодо створення Ради, передбачено велику кількість процедур контролю за дотриманням визнаних міжнародним співтовариством прав людини. Система спеціальних процедур є центральним елементом механізму ООН з прав людини і охоплює здійснення експертиз стосовно усіх прав людини: цивільних, культурних, економічних, політичних та соціальних.[1, с.300]

Протягом року проводиться не менше трьох сесій Ради ООН з прав людини, включаючи основну сесію. Передбачено також механізм скликання спеціальних сесій, наприклад, з метою попередження масштабних порушень прав людини та швидкого реагування на надзвичайні ситуації у сфері прав людини. Рада може проводити спеціальні сесії за вимогою одного з членів Ради при підтримці однієї третини її членів.

Виходячи з пріоритетності зміцнення галузі прав людини в системі ООН, Україна з самого початку підтримала ініціативу Генерального секретаря ООН щодо створення Ради ООН з прав людини замість Комісії ООН з прав людини. Україна вперше стала членом РПЛ у 2006 р. У 2008 р. нашу країну було переобрано до складу Ради на другий термін, до 2011 р. З червня 2011 року Україна активно співпрацює з Радою у якості спостерігача. За результатами голосування на

пленарному засіданні Генеральної Асамблеї ООН Україна увійшла до складу Ради ООН прав людини з мандатом на наступні три роки (з 2018 по 2020 р.). Дипломати сподіваються, що членство надасть додаткові можливості для боротьби проти порушень прав людини на окупованих територіях.

Україна є стороною всіх основних міжнародно-правових документів ООН з прав людини, найважливішими з яких є Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародна конвенція з ліквідації всіх форм расової дискримінації, Конвенція про права дитини, Конвенція про права інвалідів. Україна активно співпрацює з Верховним комісаром ООН з прав людини та очолюваним ним Управлінням. З середини березня 2014 р. на запрошення Уряду в Україні розгорнуто Моніторингову місію ООН з прав людини, яка регулярно звітує про стан правозахисної ситуації, передусім в окупованому Криму та на південному сході нашої держави.

Отже, можна зробити висновок, що діяльність Ради ООН з прав людини має важливе значення у сфері захисту та дотриманні прав людини як в окремих державах світу, так і на міжнародному рівні загалом. Україна надає пріоритетного значення співробітництву з Радою у сфері захисту прав людини, розглядаючи цю діяльність як важливий внесок у зміцнення міжнародної стабільності і безпеки та поширення демократичних стандартів у світі.

Література:

1. Асірян С. Р. Статус Ради ООН з прав людини у системі Організації Об'єднаних націй // Право і суспільство. 2014. № 1–2. С. 298–300.
2. Овсюк О. М. Рада ООН з прав людини // Часопис Київського університету права. 2015. № 2. С. 339–344.
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015
4. Сайт постійного представництва України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geneva.mfa.gov.ua/ua>

Науковий керівник: *Асірян С. Р.*, к.ю.н., асистент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого